

Plan odnowy wsi Goląsza

Załącznik
do Uchwały Nr XXI/147/2008
Rady Gminy Psary
z dnia 25 czerwca 2008 roku

GMINA PSARY

***Plan odnowy wsi
Goląsza***

Maj 2008

WSTĘP

Gmina Psary, jako jedna z uboższych gmin Województwa Śląskiego, potrzebuje dodatkowych środków finansowych, by móc się dynamicznie rozwijać. Dlatego też wszelkie programy inwestycyjne, wspierające polepszenie sfery socjalnej są tutaj najbardziej potrzebne i stanowią podstawę wszelkich planów rozwoju.

Zadania z zakresu odnowy wsi są powiązane głównie z funduszami unijnymi, ale nie tylko. Tematyka ta dotyczy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego, Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wielu innych programów. Aby jednak poznać strukturę koniecznych wydatków, trzeba sporządzić dokument o charakterze średnioterminowej prognozy ekonomiczno-finansowej, tak aby gmina mogła przygotować swój Plan Rozwoju Lokalnego oraz Wieloletni Plan Inwestycyjny i wystąpić z odpowiednim montażem finansowym.

Ponieważ zakłada się spójną konstrukcję planu odnowy wsi w powiązaniu z Planem Rozwoju Lokalnego gminy i powiatu, strategią rozwoju województwa i kierunkiem zagospodarowania przestrzennego, dokument ten powinien mieć charakter małej strategii rozwoju. Powinien on obejmować w szczególności analizę zasobów sołectwa, porównanie korzystnych i niekorzystnych cech wewnętrznych sołectwa oraz potencjalne szanse i zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą warunkować przyszłość sołectwa i ich mieszkańców, wizji rozwoju wsi wraz z jej priorytetami i projektami rozwojowymi wraz z elementami montażu finansowego projektów do realizacji. Wymaga to ścisłej współpracy pomiędzy sołectwem i urzędem gminy oraz spójności planów. Przedstawiony dokument ma służyć pełnemu wykorzystaniu istniejącego potencjału i szans rozwojowych, w tym dostępu do środków unijnych i innych dostępnych funduszy.

I. ANALIZA ZASOBÓW SOŁECTWA

Rodzaj zasobu	Znaczenie		
	obojętne	małe	duże
Środowisko przyrodnicze			
walory krajobrazu			+
walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)			+
walory szaty roślinnej (np. runo leśne)			+
cenne przyrodniczo obszary lub obiekty			+
świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			+
osobliwości przyrodnicze			+
wody powierzchniowe (cieki, rzeki, stawy)			+
podłoże, warunki hydrogeologiczne			+
gleby, kopaliny		+	
Środowisko kulturowe			
walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		+	
walory zagospodarowania przestrzennego			+
zabytki	+		
zespoły artystyczne			+
Dziedzictwo religijne i historyczne			
miejsca, osoby i przedmioty kultu			+
święta, odpusty, pielgrzymki			+
tradycje, obrzędy, gwary			+
legendy, podania i fakty historyczne			+
ważne postacie historyczne	+		
specyficzne nazwy			+
Obiekty i tereny, infrastruktura			
działki pod zabudowę mieszkaniową			+
działki pod domki letniskowe	+		
działki pod zakłady usługowe i przemysł		+	
pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	+		
tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (młyny, kuźnie)	+		
plac i miejsca publicznych spotkań		+	
miejsca sportu i rekreacji		+	
zaopatrzenie w wodę			+
skanalizowanie	+		
Gospodarka, rolnictwo			
specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		+	
znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe		+	
możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne	+		
przetwórstwo rolno – spożywcze	+		
grupy producenckie i organizacje rolnicze		+	
rzemiosło artystyczne	+		

Plan odnowy wsi Gołąsza

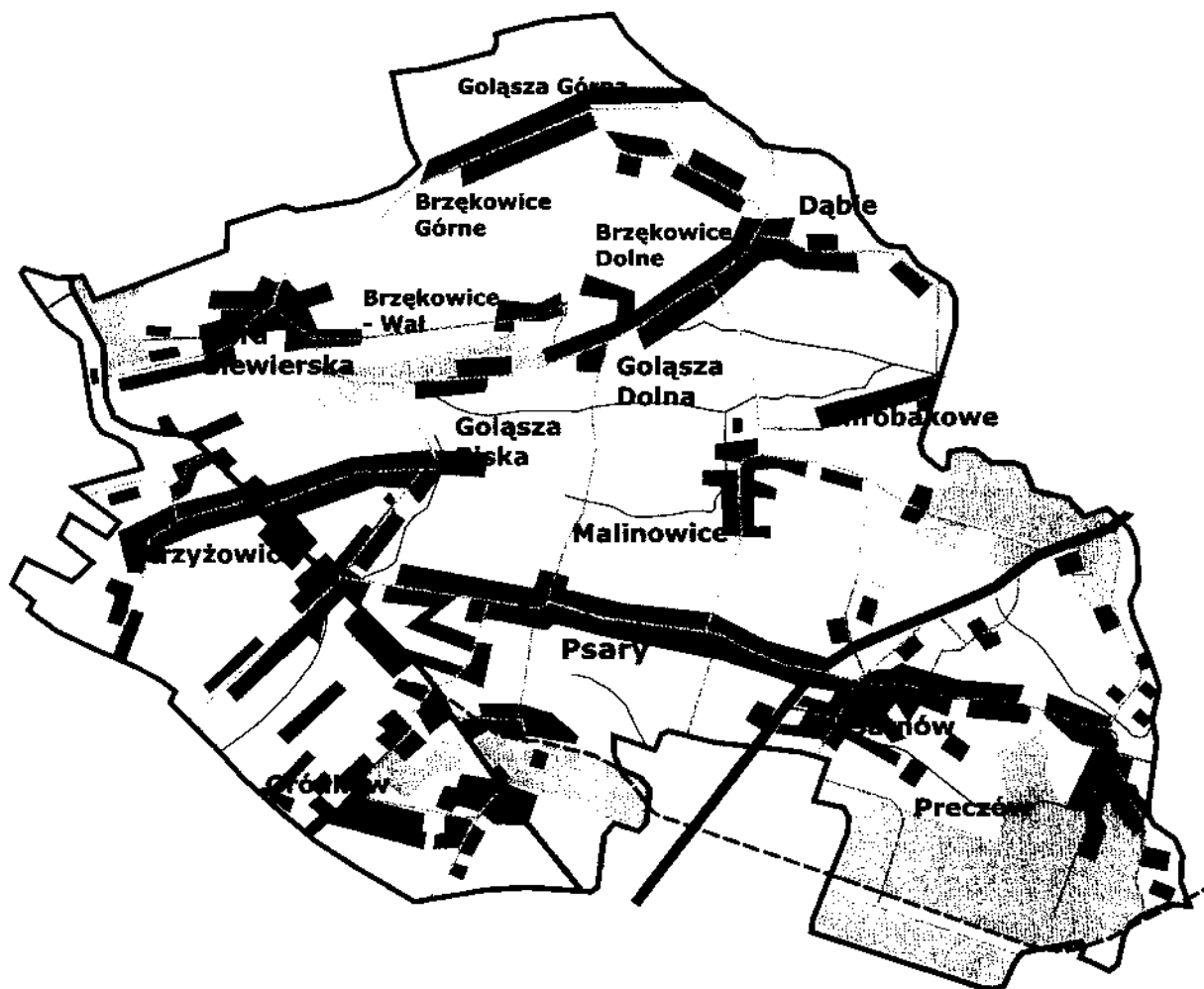
<i>Sąsiedzi i przyjezdni</i>			
<i>korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria)</i>			+
<i>ruch tranzytowy w związku ze szlakiem komunikacyjnym</i>			+
<i>przyjezdni stali i sezonowi</i>			+
<i>Instytucje</i>			
<i>placówki opieki społecznej</i>	+		
<i>szkoły</i>	+		
<i>przedszkola</i>	+		
<i>światlice wiejskie, remizy strażackie</i>			+
<i>ośrodki kultury</i>			
<i>Ludzie, organizacje społeczne</i>			
<i>Ochotnicza Straż Pożarna</i>			+
<i>Koła Gospodyń Wiejskich</i>			+
<i>Kluby sportowe, stowarzyszenia i inne organizacje i towarzystwa</i>			+

Analizę zasobów sołectwa przeprowadzono na podstawie danych statystycznych, informacji zgromadzonych przez Urząd Gminy w Psarach oraz z dostępnych opracowań.

Zasoby sołectwa to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi oraz otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości przy budowaniu, czy realizacji publicznych i prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi. Przy analizie zasobów wzięto pod uwagę następujące ich kategorie: środowisko przyrodnicze, środowisko kulturowe, dziedzictwo religijne i historyczne, obiekty, tereny, infrastruktura, gospodarka i rolnictwo, sąsiedzi i przyjezdni, instytucje, ludzie, organizacje społeczne.

1. PREZENTACJA WSI

Sołectwo Gołasza leży w centralnej części województwa śląskiego, w powiecie będzińskim, w gminie Psary. W skład Sołectwa Gołasza wchodzi: Brzękowice Górne, Gołasza Górna, Dąbie Górne i Dąbie ulica Kościelna. Gołasza należy do mniejszych wsi w gminie. Sołectwo znajduje się blisko większych aglomeracji – Będzin i Katowice. Sołectwo Gołasza położone jest w północnej części gminy Psary. Gołasza posiada bardzo korzystne powiązania komunikacyjne, gdyż leżą blisko drogi krajowej DK-86 i w bliskości drogi wojewódzkiej DW-913. Należy podkreślić, iż DW-913 jest drogą prowadzącą do lotniska w Katowicach – Pyrzowicach. Powierzchnia Gminy Psary to 4598 ha, z czego Sołectwo Gołasza zajmuje 308 ha. Sołectwo Gołasza sąsiaduje z Sołectwem Brzękowice, Sołectwem Dąbie, Górą Siewierską, Toporowicami, Twardowicami, Najdziszowem.

Mapa Gminy Psary

2. CHARAKTERYSTYKA WSI

Sołectwo Gołąsza jest jednym z czterech sołectw charakteryzujących się największymi walorami krajobrazu w Gminie Psary. Sołectwo położone jest na wzgórzach rogoźnicko – toporowickich. Jest to teren o zróżnicowanym ukształtowaniu i urozmaicony przyrodniczo. Gęstość zaludnienia w Sołectwie wynosi 2,25 mieszkańca/hektar.

Mieszkańcy Sołectwa działają aktywnie w różnych organizacjach, m.in w Zagłębiowskim Związku Pszczelarzy oraz w Kole Łowieckim „Gwardia”.

Mieszkańcy Sołectwa należą do Parafii pw. Wniebowzięcia NMP. Kościół w Dąbiu i Siemoni. Ponadto na terenie Sołectwa znajdują się:

- w Dąbiu Górnym – na zakręcie znajduje się kapliczka. W przeszłości odprawiano w niej majówki przy współudziale kapelmistrza przygrywającego na nabożeństwie. Obecnie odprawia się tu poświęcenie pól;
- w Dąbiu przy ulicy Kościelnej umiejscowiony jest biały cementowy krzyż. Pierwotnie był on drewniany, ale w wyniku zniszczenia postawiono w tym miejscu nowy krzyż cementowy;
- w Brzękowicach Górnych niedaleko remizy OSP mieści się mała kapliczka otynkowana na szaro. W tym miejscu stoi około 50 lat. Odbywały się przy niej nabożeństwa majowe, a obecnie odbywa się zakończenie poświęcania pól.

3. LUDNOŚĆ

Ludność Gminy Psary wynosi 11.184 osoby (stan na 29 lutego 2008 roku), z czego 472 to mieszkańcy Sołectwa Gołąsza.

Rok	Liczba ludności
31.12.2004	701
31.12.2005	695
31.12.2006	699
31.12.2007	697
29.02.2008	693

Od 2004 roku liczba mieszkańców Gołąszy systematycznie spada, jedynie w 2006 roku zanotowano wzrost liczny ludności w porównaniu z rokiem 2005, jednakże był on nieznaczny.

Plan odnowy wsi Goląsza

Kategoria statystyczna	Grupa wiekowa	29.02.2008	% populacji
Dzieci w wieku przedszkolnym	0 - 6	24	3,46
Dzieci w wieku szkolnym	7 - 15	35	5,06
Młodzież	16 - 19	37	5,34
Kobiety	20 - 60	201	29,00
Mężczyźni	20 - 65	244	35,21
Kobiety w wieku emerytalnym	61+	100	14,43
Mężczyźni w wieku emerytalnym	66+	52	7,50
1Razem		693	100%

Na podstawie danych statystycznych, z analizy struktury wieku ludności wynika, że przybywa ludności w wieku produkcyjnym – grupa ta stanowi aktualnie 64,21 % ogólnej liczby mieszkańców. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym do ogółu populacji wynosi on 21,93 %. Natomiast udział ludności w wieku przedprodukcyjnym w stosunku do ogółu populacji wynosi 13,86 %.

4. INSTYTUCJE

1. Filia Gminnego Ośrodka Kultury – Świetlica Wiejska, która mieści się w budynku remizy Ochotniczej Straży Pożarnej. Świetlica w organizuje:

- Święto Latawca
- Dzień Babci i Dziadka
- Dzień Kobiet
- Dzień Dziecka
- Andrzejki
- Wieczory poezji
- Zapusty
- Wystawy plastyczne

Działa tu Zespół „Brzękowanie”, a ponadto prowadzone są zajęcia plastyczne, wokalne i modelarskie.

5. ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Ochotnicza Straż Pożarna w Goląszy – Brzękowicach powstała w 1935 roku. Obecnie należy do niej 43. mężczyzn i 2. kobiety. Jednostka jest w krajowym systemie ratowniczo – gaśniczym. OSP posiada sprzęt pożarniczy (samochody, motopompy i inne). Jednostka ma swoją siedzibę w remizie, w której znajdują się dwie sale, kuchnia, pomieszczenie sanitarne, magazyn na sprzęt, szatnia, dwa boksy garażowe i pomieszczenie warsztatowe. Strażacy

Plan odnowy wsi Gołąsza

wykonują prace społeczne na rzecz OSP, organizują zawody pożarnicze, biesiady strażackie i zabawy dla młodzieży.

Koło Gospodyń Wiejskich w Gołąszy Górnej powstało w 1935 roku i obecnie liczy 27 członkiń. KGW bierze udział we wszystkich uroczystościach organizowanych na terenie Gminy Psary (Dożynki Gminne) oraz w uroczystościach kościelnych (Dożynki Kościelne, Boże Ciało, Odpust, Zmartwychwstanie – udział w procesji rezurekcyjnej). Koło kultywuje tradycje i obrzędy takie jak np. Zapusty. Ponadto KGW organizuje Dzień Kobiet.

Koło Gospodyń Wiejskich w Brzękowicach Górnych powstało w 1934 roku i liczy 46 członkiń. Koło uczestniczy w licznych imprezach i przedsięwzięciach, takich jak: Dzień Babci, Dzień Dziadka, Festiwal Strachów, Dożynki, Święto Niepodległości, Boże Ciało, Poświęcenie Pól. Ponadto członkinie organizują wieczornice, wycieczki, pielgrzymki, pieczenie ziemniaków, wyjazdy do teatru i do kina. Koło wraz z KGW Gołąsza Górna i OSP organizują wspólnie zapusty, comber, śledziówkę i darcie pierza. Koło prowadzi swoją kronikę.

Zespół śpiewaczy „Brzękowianie” liczy 31 osób, w tym 3. seniorów. Zespół bierze udział w występach podczas gminnych uroczystości oraz w licznych konkursach i przeglądach.

6. PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

W chwili obecnej Sołectwo nie ma opracowanego planu zagospodarowania przestrzennego.

7. ŚRODOWISKO

Na terenie Sołectwa Gołąsza występuje Dziewięciśł bezłodygowy, który jest objęty ochroną prawną. Można również zobaczyć pustułkę oraz owady z rodzaju Carabus.

Powierzchnia lasów znajdujących się na terenie sołectwa wynosi 0,12 ha, natomiast liczba gospodarstw rolnych wynosi 217.

Mieszkańcy Gołąszy aktualnie podpisali 119 umów na odbiór odpadów komunalnych oraz 10 umów na wywóz nieczystości ciekłych (według stanu na 1.02.2008).

8. JAKIE JEST SOŁECTWO GOŁĄSZA

Co go wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none">➤ mieszkańcy dobrze się znają;➤ środowisko naturalne nie jest zanieczyszczone;➤ walory krajobrazu.
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none">➤ wieś rolnicza z nielicznymi zakładami

Plan odnowy wsi Gołąsza

	usługowymi.
Kim są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mieszkańcy związani ze wsią; ➤ ludność tubylcza i napływowa.
Co daje utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rolnictwo; ➤ zatrudnienie w sektorze prywatnym; ➤ własna działalność gospodarcza.
Jak zorganizowani są mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rada Sołecka; ➤ Zespół Śpiewaczy; ➤ KGW; ➤ OSP.
W jaki sposób rozwiązują problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zabrania wiejskie; ➤ własne inicjatywy mieszkańców; ➤ współpraca z UG.
Jak wygląda nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ budynki użyteczności publicznej wymagają remontu; ➤ niezagospodarowany teren; ➤ brak placu zabaw dla dzieci; ➤ poza linią domów występują pola uprawne u części mieszkańców przekształcone w zorganizowane ogrody.
Jakie obyczaje i tradycje są u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ dożynki; ➤ poświęcenie pól; ➤ zapusty.
Jak wyglądają mieszkania i obejścia?	➤ mieszkania i obejścia z reguły zadbane.
Jaki jest stan otoczenia i środowiska?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ wieś zwodociągowana; ➤ brak kanalizacji sanitarnej i burzowej – ścieki odprowadzane indywidualnie do szczelnych zbiorników lub przydomowych oczyszczalni ścieków; ➤ gospodarka odpadami – selektywna zbiórka odpadów.
Jakie jest rolnictwo?	➤ drobne; średniotowarowe; wielokierunkowe.
Jakie są powiązania komunikacyjne?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rozwiązania komunikacji zbiorowej dobre; ➤ dostęp do dróg przelotowych bardzo dobry.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizowanie spotkań i zabaw; ➤ młodzież korzysta z szerokiej oferty przygotowywanej przez GOK.

II. ANALIZA SWOT

Na podstawie analizy zasobów, opracowano słabe i mocne strony sołectwa, jak i potencjalne szanse oraz zagrożenia występujące w otoczeniu, które mogą mieć wpływ na przyszłość sołectwa i jego mieszkańców.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ➤ wysokie walory krajobrazowe; ➤ czyste otoczenie i środowisko naturalne; ➤ dużo terenów zielonych; 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ brak skanalizowania wsi; ➤ brak zorganizowanych terenów rekreacyjnych w tym ścieżek rowerowych;

Plan odnowy wsi Gołąsza

<ul style="list-style-type: none"> ➤ tereny do zagospodarowania; ➤ dobre położenie komunikacyjne; ➤ niska przestępczość; ➤ korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo, blisko do dużej aglomeracji, miasta powiatowego oraz lotniska; ➤ położenie blisko DK-86 i DW-913. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zły stan nawierzchni dróg; ➤ remiza OSP wymaga remontu; ➤ brak placu zabaw dla dzieci; ➤ brak planu zagospodarowania przestrzennego; ➤ brak komunikacji autobusowej z sąsiednią gminą Mierzęcice.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ możliwość pozyskania środków pozabudżetowych; ➤ moda na „mieszkanie za miastem”; ➤ atrakcyjne położenie. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ duża liczba osób starszych; ➤ zła sytuacja rolnictwa, rozdrobnienie gospodarstw rolnych i ich nie dofinansowanie; ➤ rosnące patologie społeczne, wzrost świadczeniobiorców korzystających z OPSu; ➤ brak ożywienia gospodarczego, skutkującego nowymi miejscami pracy i rozwojem lokalnym.

WIZJA ROZWOJU SOŁECTWA

Co ma go wyróżniać?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ estetyka; ➤ nieskażone środowisko naturalne.
Jakie ma pełnić funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ usługowe; ➤ agroturystyczne; ➤ rolnictwo w pełni nowoczesne.
Kim mają być mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ aktywni; ➤ zaangażowani; ➤ w pełni identyfikujący się z wsią; ➤ dbający o wieś.
Co ma dać utrzymanie?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ rolnictwo; ➤ usługi małe przedsiębiorstwa; ➤ rodzinne gospodarstwa agroturystyczne.
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ stowarzyszenia; ➤ zintegrowani organizujący wspólnie festyny.
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ problemy rozwiązujemy wspólnie na spotkaniach.
Jak ma wyglądać nasza wieś?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ estetyczna; ➤ zadbana; ➤ wyremontowana remiza OSP;
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ tradycje i obrzędy wyróżniające wieś spośród innych sołectw Gminy Psary oraz te z nich które integrują społeczność wsi i Gminy.
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	<ul style="list-style-type: none"> ➤ mieszkania funkcjonalne, a obejścia schludne i zadbane z ogródkami

Plan odnowy wsi Gołąsza

	przydomowymi.
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	➤ skanalizowana i czysta wieś.
Jakie ma być rolnictwo?	➤ dochodowe; ➤ zmodernizowane.
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	➤ więcej bezpośrednich połączeń MPK.
Co proponujemy dzieciom i młodzieży?	➤ plac zabaw dla najmłodszych; ➤ atrakcyjne boisko sportowe dla rozwijania swoich zainteresowań; ➤ więcej wspólnych spotkań z zabawą.

OPIS PLANOWANYCH DO REALIZACJI ZADAŃ

Plan rozwoju Sołectwa Gołąsza zawiera układ wyznaczonych przez Radę Sołecką priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów. Poszczególne priorytety i projekty są zgodne z ustaloną wizją rozwoju Sołectwa Gołąsza.

W zależności od zaawansowania prac, projekty powinny być uszczegółowione. Szczególnie ważne jest określenie kosztów związanych z ich wdrażaniem. Zwykle ma to największy wpływ na ustalanie rankingu czasowego i harmonogramu realizacji planu.

Za najważniejsze zadania do realizacji Rada Sołecka Gołąszy uznała:

1. Malowanie obiektu OSP i wymiana pieca c.o.;
2. Naprawa drogi na rozjeździe w kierunku Góry Siewierskiej;
3. Remont drogi łączącej Brzękowice Górne z Dąbiem Garbacz;
4. Wykonanie nawierzchni asfaltowej Dąbie Górne – Cmentarz – Toporowice;
5. Wykonanie kanalizacji burzowej;
6. Budowa chodników;
7. Zagospodarowanie budynku byłej szkoły podstawowej;
8. Budowa boiska oraz wytyczenie ścieżek rowerowych;
9. Likwidacja dzikich wysypisk śmieci na Wale.

Realizacja zaplanowanych przez Radę Sołecką inwestycji uzależniona jest od możliwości pozyskania dofinansowania ze środków zawartych w RPO WŚL, PROW oraz możliwości finansowych Gminy Psary związanych z koniecznością zapewnienia wkładu własnego.

**Uchwała Nr1.....
Zebrania Wiejskiego w Goląszy
z dnia ...04.06.2008.....**

w sprawie: przyjęcia „Planu odnowy wsi Goląsza”

Na podstawie: art. 36 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U. z 2001 roku Nr 142, poz. 1591 z późniejszymi zmianami)

Zebranie Wiejskie w Goląszy uchwala:

§1

Przyjęcia „Planu odnowy wsi Goląsza”, stanowiącego załącznik do niniejszej uchwały.

§2

Uchwała uchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADA SOŁECKA
w Goląszy Górnej
Gmina Psary
42-504 BĘDZIN 4